TOL 45v

Potky 40v

BLANKO RY · MCMLXXIII · MMXIII

40v

blankki

vuosijuhla/2013

3 Pääkirjoitus
4 Puheenjohtajan palsta
6 POTKY Puheenjohtajan palsta
8 Tietojenkäsittelytieteiden laitoksen tervehdys
10 TTL:n tervehdys
11 Juhlapuhuja: Janne Järvinen
12 Seremoniamestari esittäytyy
13 Ihmiskeskeinen tietotalo - Laitoksen historiateos esittelyssä
17 Blankon lyhyt historia
19 Vuosijuhlat 2008 kuvina

Julkaisija: Blanko ry.
http://www.blanko.fi
Paino: Oulun yliopistopaino
Painos: 100kpl
E-mail: blankki-tiimi@blanko.fi
http://blankki.blanko.fi/
Palautetta Blankista voit antaa myös Blankon webbisivujen kautta.

Blankki-tiimiin kuuluvat: Johanna "Freya" Korhonen(päätoimittaja), Aleksi "Zeussi" Pöyhtäri (taitto), Tommi "Patukki" Sikanen,, Juho "Hilloh" Leinonen
Kansi: Samu "Samnes" Mikkonen

Seuraava ilmestyvä Blankki: Abiblankki

Blankki on puolueeton ja riippumaton opiskelija-ainejärjestölehti. Blankin testit ja vertailut perustuvat kansainvälisesti verifioituihin menetelmiin ja ohjelmistoihin. Blankki ilmestyy säännöllisen satunnaisesti. Lehti ei vastaa tilaamattoman materiaalin säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Julkaisemamme artikkelit, ohjeet ja vinkit on tarkastettu huolella, mutta emme kuitenkaan takaa niiden virheettömyyttä emmekä vastaa esiintyneistä virheistä. Kirjoituksia ja kuvia saa lainata lehdestä vain toimituksen luvalla. Tarjottu tai tilattu aineisto hyväksytään julkaistavaksi sillä ehdolla, että sitä saa korvauksetta edelleen käyttää lehden www-sivustolla ja lehden tai sen yksittäisen osan uudelleenjulkaisun tai muun käytön yhteydessä toteutus- tai jakelutavasta riippumatta. Toimitus laittaa pyytämättä lähetettyjä kirjoituksia ja kuvia nettiin, ellei hukkaa niitä ennen sitä. Blankki ei edusta Blanko ry:n tai kenenkään muunkaan virallista kantaa.

Pääkirjoitus

Tervehdys!
Pitelet käsissäsi jo 40-vuotiaan Blankon kiltalehden vuosijuhlanumeroa. Neljäänkymmeneen vuoteen on mahtunut monenlaista tapahtumaa, ja moinen ikä on ainejärjestölle varsin kunnioitettava. Ainejärjestömme pyöreiden vuosien kunniaksi päätimme omistaa vuosijuhlille ihan oman numeronsa, sillä näin isoja ja hienoja juhlia ei kovin usein järjestetä. Kiitos siis kaikille, jotka ovat olleet mukana näiden juhlien järjestämisessä!

Tässä numerossa siis esittelemme mm. seremoniamestarimme Tommi "Piudi" Portin sekä juhlapuhuja Janne Järvisen. Lisäksi voit virittäytyä tunnelmaan katselemalla kuvia edellisiltä vuosijuhlilta, jotka siis järjestettiin vuonna 2008. Lehti sisältää myös historian siipien havinaa, sillä tässä lehdessä esittelemme Blanko ry:n historiikin vuosilta 2008-2012. Esittelemme myös Tietojenkäsittelytieteiden laitoksen historiaa käsittelevän teoksen Ihmiskeskeinen tietotalo: Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteiden laitoksen historia 1969–2005, ja samassa haastattelemme yhtä teoksen tekijöistä, Henry Oinas-Kukkosta. Kaiken kaikkiaan on siis tiedossa melko informaatiopitoinen paketti!

Haluaisin vielä kiitää kaikkia, jotka ovat osallistuneet jollain tapaa tämän lehden tekoon, sillä heidän ansiostaan olemme saaneet kattavasti sisältöä tähän numeroon. Keskittykäämme nyt juhlimiseen, sillä tiedossa on siis mahtavat juhlat, ja onnittelut minunkin puolestani Blankolle, POTKY:lle ja TOL:lle!

Juhlallisin Terveisin

Johanna "Freya" Korhonen
Blankin Päätoimittaja

Puheenjohtajan Palsta

On tullut onnittelujen aika. Blanko ry täyttää viimein 40 vuotta. Tätä juhlallista hetkeä onkin odotettu ainakin viisi vuotta ja edellisistä vuosijuhlista saakka. Juhlapärinöissään puheenjohtaja miettii, tulisiko onnitella itseään? Aurinkokuningas Ludvig neljännentoista kerrotaan sanoneen "L'État, c'est moi", mutta minä parka en ymmärrä sanaakaan ranskaa. Olen kuitenkin ymmärtänyt, että omassa tapauksessani tämä suomennettaisiin osapuilleen muotoon "Minä olen (B)lankomies." Olisi ehkä hieman narsistista ottaa näinä demokratian päivinä edes osaa kunniasta itsellensä. Siksipä jaan kunnian kaikkien kanssa ja onnittelen koko nelikymppistä Blankoa. Onnitelkoot joku muu minua jos siihen näkee tarvetta. Itse haluan onnitella ja kiittää Karoliina Kemppaista ja hänen luotsaamaa vuosijuhlatoimikuntaa hyvin tehdystä työstä. Nyt kelepaa juhulia.

Kautta aikojen vanhemmat ikäluokat ovat aina katsoneet nuorempiaan alaspäin ja miettineet, että eihän noista nykyajan nuorista ole mihinkään. Tämä sama pitää todella hyvin kutinsa luottamuselin- ja järjestötoiminnassa. Näin vuosijuhlien aikaan toivon että juhlien järjestelyissä mukana olleet tekijämiehet, mukaan haalitut yhteistyötahojen edustajat ja ennen kaikkea juhlaväkeen ujutetut wanhat blankolaiset voisivat katsoa nykyisen Blankon toimintaa ja todeta sen olevan hyvissä käsissä nyt ja tulevaisuudessa.

Erään Oltermannin syntymäpäiväjuhlilla Caiossa männä syksynä totesin, että ikiwanhasta Oltermannista minulle tulee mieleen wanha Blanko joka oli kovin erilainen kuin nykyinen Blanko. Tai siltä se ainakin tuntuu kun vertaa omia kokemuksia fuksina vuonna 2005 ja puheenjohtajana vuonna 2013. Tokaisuuni todettiin yleisön joukosta "Wanha oli parempi!". Itse haluaisin nähdä asian niin, että vaikka toimintatavat ja – ympäristöt muuttuvat, pysyy Blanko raudanlujana. Itse lupaan täten, että siinä vaiheessa kun olen siirtynyt Blankosta eläkkeelle, en aio marmattaa uusille toimijoille. Jos minut saadaan kiinni itkevänä kyynelkeitaana tai ei-toivottuja neuvoja laukovana pätijänä, lupaan että minua saa heittää ukkojen pallolla päähän. Uskon että tarkoitus säilyy samana vuodesta toiseen. Ainoastaan keinot vaihtuvat.

Blankolaiset ovat tollilaisina tottuneet elämään muutosten myllerryksessä.

Jonkinlainen isompi muutos tuntuu osuvan jokaisen opiskelijan opiskelu-uralle (vaikka valmistuisi tavoiteajassa, köh köh!) Viimeisin uudistus vie tollilaiset saman katon alle Teekkareiden kanssa. Tämä muutos on otettu ainakin omien ystävieni keskuudessa hyvin vastaan. Taannoisessa Ylkkärin haastattelussa minulta kysyttiin blankolaisen identiteetistä. Vastasin siihen suurin piirtein niin, että meillä ei varsinaisesti ole kovin vahvaa identiteettiä muuten, paitsi että olemme erilaisia kuin muut. Olemme teekkarimpia kuin humanistit ja humanistimpia kuin teekkarit. Samaan tiedekuntaan siirtyminen teekkarien kanssa tuntuu minulle lähinnä byrokraattiselta toimenpiteeltä. Avaapa samassa tiedekunnassa operointi myös uusia ovia kehittää yhteistyötä Oulun Tietoteekkarien kanssa. Ovathan he monilla tavoin kanssamme melko samanlaista väkeä.

Viisi vuotta tuntuu pitkältä ajalta odottaa uutta tilaisuutta juhlia Blankoa. Siksipä itse ehdotankin, että seuraavat viisi vuotta ovat pelkkää juhlaa. Annetaan viinin virrata ja (hyvän) musiikin soida! Kehitetään Blankon omaa identiteettiä ja imagoa sellaiseksi, että Oulun Yliopistossa kaikki tuntevat Blankon. Ihmiset laulavat käytävällä ”Heeeeeeei, tuolta saapuu (B)lankomies!” Tai nainen. Naiset heittelevät alushousuja päällemme. Tai miehet. Yritykset lahjoittavat kaikki ylimääräiset varansa Blankon toiminnan tukemiseksi. Blanko järjestää 45-vuotisjuhlansa Presidentinlinnassa. Suomen lippu muutetaan Blankon lipuksi. Steve Jobsin hautapaikka siirretään Linnanmaalle. Oltermannit saavat ikuisen verovapauden. Lääkkeet.

Jarkko “Junkle” Orava
Puheenjohtaja

Potkyn tervehdys

Minulla on ilo ja kunnia juhlia puheenjohtajan ominaisuudessa 40 -vuotta täyttävän Pohjois-Pohjanmaan Tietojenkäsittely-yhdistyksen arvokasta merkkipäivää yhdessä sisaryhdistyksemme Blanko ry:n ja 45-vuotisjuhlaa viettävän Tietojenkäsittelytieteiden laitoksen kanssa. Vanhana Blanko-aktiivina, entisenä tietojenkäsittelytieteiden laitoksen työntekijänä ja nykyisenä POTKY ry:n puheenjohtajan ominaisuudessa toivonkin näkeväni parin vuosikymmenen aikana kertyneitä ystäviä.

Vuosijuhlat järjestävillä sisaryhdistyksillä on pitkä yhteinen historia yhdessä Tietojenkäsittelytieteiden laitoksen kanssa. POTKY ry:hän perustettiin vuonna 1973 toimimaan yhdyssiteenä tietotekniikan parissa työskentelevien yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen välillä. Tavoitteena oli myös edistää tietotekniikan mahdollisimman tehokasta hyväksikäyttö Pohjois-Pohjanmaalla. Nämä tavoitteet synnyttivät aikojen saatossa legendaarisen maineen saavuttaneen Blanko-päivät – seminaaritapahtuman.

Seminaaria varten perustettiin POTKY ry:n toimesta Blanko ry joka vastasi seminaarin järjestelyistä kolmen vuosikymmen ajan. Blanko-päivät olivat myös Tietojenkäsittelytieteiden laitokselle oiva mahdollisuus esitellä tietojenkäsittelytutkimuksen silloisia trendejä. Valitettavasti aika ajoi (ainakin toistaiseksi) Blanko-päivien ohitse, mutta toisaalta olen ilokseni havainnut Blanko ry:n jatkaneen toimintaansa aktiivisena ja opiskelijoiden etuja ajavana ainejärjestönä.

Näitä vuosijuhlia vietetään IT-alan suurien muutoksien aikana. Jopa Nokia epäonnistui vastaamaan kuluttajien tarpeisiin älypuhelinmarkkinoilla. Tämä on näkynyt valitettavalla tavalla monen oululaisen kotitalouden arjessa viimeisen parin vuoden aikana. Nokian kaltaista vaurautta ja työllisyyttä luovaa Sampoa ei valitettavasti ole näillä näkymin odotettavissa Suomeen. Toisaalta peliteollisuudessa on saavutettu muutamia yksittäisiä menestystarinoita. Kenties niiden imussa syntyy muitakin uusia menestyjiä. Aika näyttää.

Muuttuva aika on hivuttautunut myös Oulun yliopiston arkeen toiminnan tehostamisen ja organisaatiomuutosten muodossa. Tästä konkreettisena esimerkkinä on vuoden 2014 alussa toteutuva tiedekuntauudistus, missä Tietojenkäsittelytieteiden laitos irtaantuu Luonnontieteellisestä tiedekunnasta siirtyen Teknillisen tiedekunnan laitoksista muodostettuun Sähkö- ja Tietotekniikan tiedekuntaan.

Muutos on varmasti aiheellinen ja siitä on mitä todennäköisemmin myös opiskelijoille hyötyä. Tulevaisuudessa tarvitaankin todennäköisesti laaja-alaisen tietototaidon omaavia IT-alan maistereita teollisuuden tarpeisiin. Tässä Oulun yliopistolla on merkittävä rooli niin Oulun seudulla kuin kansainvälisillä työmarkkinoilla.

Vuosijuhlaterveisin
-Janne Suokas / Puheenjohtaja POTKY ry /
Tietojenkäsittelytieteiden maisteri 2010

Laitoksen tervehdys

Tietojenkäsittelytieteen asema on muuttunut varsin merkittävästi laitoksemme runsaan neljänkymmenen toimintavuoden aikana. Laitoksen alumnitoimintaa on alusta lähtien kehitetty yhdessä tietojenkäsittelyalan muiden toimijoiden kanssa. Laitos viettää yhdessä merkittävien yhteistyökumppaneidensa, opiskelijoiden ainejärjestö Blanko ry:n ja Pohjois-Pohjanmaan tietojenkäsittely-yhdistys POTKY ry:n kanssa kuluvana syksynä yhteenlaskettua 125-vuotisjuhlaa. Blanko on mukana alumniyhteistyössä helpottamassa erilaisten yritystapaamisten, rekrytointien ja ekskursioiden järjestämissä sekä linkkinä yritysten ja opiskelijoiden välillä. Potky taas tarjoaa luontevan tavan valmistuneelle maisterille jatkaa kiltatoimintaa. Kaikkinensa alumnitoiminnan toteutuksessa ovat mukana osapuolet, jotka ovat aiemminkin tehneet asioita yhdessä.

TOL:n vaikutus erityisesti Oulun alueen ICT-sektorin kehityksessä on ollut ratkaisevan tärkeä. 1990-luvun lopulta vuoteen 2005 jatkunut kasvu oli Oulun yliopistossa poikkeuksellista. Kasvustrategian toteuttaminen edellytti rohkeutta sekä paljon työtä ja osaamista koko laitokselta. Koulutustoiminnan kasvun myötä saatiin aikaan voimakas positiivinen vaikutus sekä Oulun alueen että laajemmin koko Suomen ICT-sektorin kasvuun ja hyvinvointiin. Vuonna 2005 laitos joutui voimakkaan kasvuvaiheen jälkeen sopeuttamaan toimintansa, henkilöstönsä ja fyysiset puitteensa määräaikaisen rahoituksen voimakkaaseen supistumiseen. Oli aloitettava vaikeat ponnistelut rahoituksen kasvattamiseksi ja säästöjen aikaansaamiseksi. Vahvojen ja määrätietoisten toimenpiteiden jälkeen laitoksen toiminta ja talous saatiin vahvalle pohjalle vuodesta 2010 alkaen. Viime vuosina vuositulos on ollut vahvasti positiivinen ja tuottavuus on 3-4 kertaistunut yliopistomaailman käyttämien keskeisten tulosmittareiden mukaan.

Laitos panostaa voimakkaasti tutkimukseen ja laadukkaaseen julkaisutoimintaan, mutta silti ei saa unohtaa opiskelijoiden ja opetuksen tärkeyttä. TOL ei ole pelkkä tutkimuslaitos eikä se sellaiseksi halua. Opetuksen voimakas kansainvälistyminen ja kansainväliset opiskelijat ovat merkittävä voimavara laitokselle. Vuosittain aloittaa noin 30 uutta opiskelijaa laitoksen kansainvälisessä maisteriohjelmassa, GS3D. Myös laitoksen henkilökunta on hyvin kansainvälistä, nykyisin ulkomaalaisten osuus jo noin viidennes.

Tietojenkäsittelytieteiden laitos on koko olemassaolonsa ajan elänyt kiinteässä vuorovaikutuksessa ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Suurten yritysten lisäksi yhteistyössä on mukana myös pieniä IT-alan yrityksiä, mikä mahdollistaa tutkimustiedon laaja-alaisen hyödyntämisen teollisuudessa.

Välitän koko laitoksen puolesta sydämelliset onnittelut Blanko ry:lle ja Potky ry:lle 40-vuotisjuhlapäivän johdosta. Tulemme toimimaan tiiviissä yhteistyössä kanssanne myös tulevat vuosikymmenet.

-Markku Oivo
Laitoksen Johtaja

TTL:n Tervehdys

Onnittelut nuorekkaalle ”keski-ikäiselle” Blankolle!

Blanko ry:tä voinee kutsua jo keski-ikäiseksi, nyt kun historiaa tietojenkäsittelytieteen opiskelijoiden kiltana on takana jo 40 vuotta. Tuo 40 vuotta on erityisen pitkä aika, kun ottaa huomioon alan, jolla järjestö toimii. Tietojenkäsittely on viimeisen 40 vuoden aikana muuttunut varmasti enemmän kuin mikään muu ala, eikä kehitys ja muutokset missään nimessä ole hidastumaan päin vaan vauhti vain kiihtyy.

Olemme päässeet ajasta, jolloin ihmeteltiin, miksi kenelläkään yksityishenkilöllä pitäisi olla omaa tietokonetta, aikaan, jolloin tietokoneen käyttötaidottomuus on muuttunut poikkeukselliseksi ja jokapäiväisiä toimintoja haittaavaksi. Pelkästään välineet eivät ole kehittyneet, vaan myös tietomäärät, joita nykyään käsitellään ovat kasvaneet räjähdysmäisesti tuoden mukanaan uusien lähes rajattomien mahdollisuuksien lisäksi myös uusia haasteita ratkottavaksi.

Näin nopeasti muuttuvalla ja kasvavalla alalla koulutuksen ja oman osaamisen tärkeys korostuu entisestään. Tietojenkäsittelytieteen opiskelijoilta vaaditaan kykyä jatkaa oppimista myös työelämässä korkeakoulututkinnon suorittamisen jälkeen. Palkkatutkimuksissa on nähtävissä hyvän koulutuksen positiivinen vaikutus alan palkkoihin, ja edelleen on korostumassa myös perustutkinnon jälkeen suoritetut sertifikaatit ja täydennyskoulutukset. Nämä eivät auta pelkästään palkkakehityksessä vaan jatkuva oppiminen on suorastaan elinehto alalla pärjäämiseen.

Blanko on viimeiset 40 vuotta toiminut oikealla asialla opiskelijoiden etujärjestönä. Tietotekniikan liitto toivottaa nuorekkaana pysyneelle keski-ikäiselle onnea ja menestystä tulevaan!

Juhlapuhuja: Janne Järvinen

1. Kuka olet?

Vajaa viisikymppinen IT-alan sekatyömies.

2. Miten olet ollut mukana Blankon toiminnassa?

Tottakai tuli mentyä mukaan opiskelujen alettua vuonna 1984. Esimerkiksi kaikki mahdolliset excursiot tuli käytyä sekä koti- että ulkomailla. Blankossa olin mukana mm. urheiluvastaavana sekä puheenjohtajana. Lisäksi vedin Blanko´88 päivät yhdessä Rajamäen Jarin kanssa.

3. Millaista Blankon toiminta oli ollessasi siinä mukana? Mitkä olivat suosituimmat tapahtumat ja kuinka Blanko näkyi opiskelijoiden jokapäiväisessä elämässä?

Aktiivista toimintaa monin tavoin. Saunaillat, lauluillat, excursiot ja Blanko-päivät kuuluivat oleellisena osana monen opiskelijan ”pakolliseen” opinto-ohjelmaan.

4. Mikä on jäänyt parhaiten mieleen opiskeluajoiltasi?

Mahtavat ihmiset, Rattori-lupi sekä monet hienot tapahtumat. Vieläkin ihmettelen miten eräällä excursiolla saimme kaikki Blankolaiset rajan yli takaisin kun palasimme Suomen puolelle Neuvostoliitosta.

5. Oletko seurannut Blankon toimintaa oman opiskeluaikasi jälkeen?

Ilman muuta. Viimeksi vuosijuhlilla erityisesti ilahdutti monipuolinen juomalaulukulttuuri, jollaista ei meidän aikanamme ollut.

6. Mitä haluat sanoa nykyisille blankolaisille?

Nauttikaa opiskelijaelämästä!

Juho “Hilloh” Leinonen

Seremoniamestari esittäytyy

1. Kuka olet?
Tommi Portti, kärttynen lappilainen ja Blankon Oltermanni. Kaikista epäilyistä huolimatta… myös maisteri.

2. Miten olet ollut mukana Blankon toiminnassa?
Fuksisuunnistuksen jälkeen pirulaiset värväsivät kirjoittamaan Blankkiin suunnistusjuttua, josta tuli jopa ihan hauska. Kun pikkusormi oli pirulle annettu, vei tie Blankkitiimistä fuksivastaavaksi ja sen jälkeen viihdyin kokonaista kolme vuotta Blankon edustajana Oulun Luonnontieteilijät ry:ssä, niistä kaksi vuotta puheenjohtajana. Tämän lisäksi nakit ovat viuhuneet ihan riittämiin myös muissa pikkuhommissa.

3. Millaista Blankon toiminta oli ollessasi siinä mukana? Mitkä olivat suosituimmat tapahtumat ja kuinka Blanko näkyi opiskelijoiden jokapäiväisessä elämässä?
Aika hulvatonta meininkiähän se oli, epäilemättä on yhä, itse ei enää niin paljon ehdi mukana vaan olemaan. Samat tapahtumat ne oli aiemminkin kovia juttuja: fusu, kroketti, excut… Itselle taisi näkyä sillä lailla, että vietin enemmän aikaa kiltahuoneella kuin IT116:ssa, mutta kyllähän Blanko teki ihan oikeitakin asioita.

4. Mikä on jäänyt parhaiten mieleen opiskeluajoiltasi?
Kohtuullisen jatkuvan hajoilun lisäksi kiltahuoneella hengailu, bileet ja kaverit joita tuli opiskeluaikana aika paljon.

5. Oletko seurannut Blankon toimintaa oman opiskeluaikasi jälkeen?
Olen. Kärttyisenä lappilaisena etsin aina sopivia juttuja joista voisi vähän nillittää ja harrastaa kevyttä kenttävittuilua. Blanko vaan tarjoilee paikkoja moiseen hyvin vähän.

6. Mitä haluat sanoa nykyisille blankolaisille?
Keep the party going. Ja varatkaa mulle musta auto Mashedissa.

Aleksi "Zeussi" Pöyhtäri

Ihmiskeskeinen Tietotalo - Laitoksen historiateos esittelyssä

Kesäkuussa Oulussa järjestetyillä Tietojenkäsittelytieteen päivillä julkaistiin Oulun yliopiston Tietojenkäsittelytieteiden laitoksen historiaa käsittelevä kirja Ihmiskeskeinen tietotalo: Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteiden laitoksen historia 1969–2005.

Kuten teoksen nimestä voi päätellä, teos käsittelee laitoksen historiaa sen perustamisesta lähtien aina vuoteen 2005. Tälle aikavälille on osunut monenlaista muutosta ja laitoksen kehitys ja kasvu ovatkin tuolloin olleet huimaavia. Ympäröivän yhteiskunnan muutokset ovat näkyneet muun muassa uusien suuntautumisvaihtoehtojen myötä opetuksessa ja siinä, että laitos laajensi toimintaansa Oulun ulkopuolelle Kajaaniin. Parhaimmillaan laitokselle otettiin sisään yli 300 uutta opiskelijaa vuodessa.

Kirjassa Blanko nousee esille varsinkin Blankopäivien ja excursioiden osalta - voipa kirjan sivuilta bongata myös laitoksen henkilökuntaa Blankopaita päällä!

Teoksen nimi:
Ihmiskeskeinen Tietotalo. Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteiden laitoksen historia 1969–2005

Tekijät:
Henry Oinas-Kukkonen, Mikko Myllykangas & Veli-Pekka Leivo (toim.)

Julkaisija:
Pohjois-Suomen Historiallinen Yhdistys, Rovaniemi 2013

Muuta:
127 sivua, mv-kuvitus.
Saatavilla Pohjois-Suomen Historialliselta Yhdistykseltä, http://pro.tsv.fi/pshy/julkaisut_s2.htm hinta 38€

Juho "Hilloh" Leinonen

Haastattelussa yksi teoksen tekijöistä, Henry Oinas-Kukkonen

1. Mikä on "Ihmiskeskeinen Tietotalo. Oulun yliopiston tietojenkäsittelytieteiden laitoksen historia 1969–2005" ?

Kyseessä ei ole "henkilökuntagalleria" eikä historiikki vaan laajaan ja monipuoliseen lähdeaineistoon perustuva historiantutkimus, joka niveltyy yleiseen ja ajankohtaiseen tietojenkäsittelytieteiden historiantutkimuksen kenttään.

Toiseksi, tutkimukseen perustuva tietojenkäsittelytieteiden laitoksen historia ei ole perinteinen hallintohistoria lukuisine organisaatiota esittelevine luetteloineen ja matrikkeleineen, millaisia erittäin usein näkee. Lähtökohtaisesti keskityttiin kahteen yliopiston keskeiseen alueeseen: tutkimukseen ja opetukseen. Tällä ratkaisulla on seurauksensa – teoksessa ei voida luetella ja esitellä kaikkia aikojen saatossa tietojenkäsittelytieteiden laitoksen toiminnassa mukana olleita henkilöitä vain sen vuoksi että kaikki on mainittava.

2. Mitkä ovat keskeisiä vaiheita TOL:n historiassa?

Kaiken kaikkiaan on huomattava, että 1960-luvulta 2000-luvun alkuun ulottuvalla ajanjaksolla tietojenkäsittelytieteet kehittyivät omaksi, monialaiseksi kokonaisuudekseen samalla, kun ympäröivä yhteiskunta muuttui teollisuusyhteiskunnasta informaatioyhteiskunnaksi. Niinpä, joka vuosikymmenellä tapahtui paljon, mutta poimitaanpa joitain käänteitä:
Tietojenkäsittelyopin laitoksen toiminta alkoi vakiintua vuonna 1973. Tuo aika oli monella tapaa merkittävä käännekohta laitoksen historiassa. Kyseisenä vuonna professuurin vakinaiseen virkaan tuli Pentti Kerola, käynnistyi tutkimustoiminta, valmistui ensimmäinen pro gradu –työ ja näkyvyys lisääntyi Blanko-tietojenkäsittelypäivien kautta. Oleellisinta oli, että Kerola paalutti rajat tietojenkäsittelyalan ongelmakentästä, joiden puitteissa TOL lähti kehittämään toimintaansa, ja sillä oli nyt myös selkeästi rajattu oma tieteellinen linja. TOL oli osa laajempaa, erityisesti Pohjoismaissa tapahtunutta siirtymistä datalogisesta eli konekeskeisestä paradigmasta infologiseen eli ihmiskeskeiseen paradigmaan. Oulussa lähdettiin rohkeasti luomaan teoreettista pohjaa tietojärjestelmätieteelle, vaikka edellytykset itsenäisen tutkimuksen tekemiseen Suomessa tänä aikana eivät olleet kovinkaan kaksiset.

Systemoinnin koulutusohjelman kehittäminen oli tärkeää 1970-luvulla.
Seuraavasta vuosikymmenestä voidaan tiivistetysti sanoa sen olleen ohjelmistotuotannon syntymisen ja kehittymisen aikaa. Samalla laitoksen toiminnassa alkoi näkyä kasvavissa määrin yhteistyö VTT:n sekä tietotekniikka-alan yritysten kanssa. Tutkimustoiminnan osalta se merkitsi soveltavan tutkimuksen asteittaista määrällistä kasvua. Huomattavaa on myös muutos, jossa tietojenkäsittelyopin laitos liitettiin ainelaitoksena luonnontieteelliseen tiedekuntaan vuonna 1987.

Vuonna 1990 seitsemän ulkomaisen asiantuntijan laatima yhteenveto antoi erityistä kiitosta monitieteisestä lähestymistavasta tietojenkäsittelytieteisiin. Itse 1990-luku merkitsi kasvua lähes kaikilla osa-alueilla. Tutkimushankkeiden määrä ja erityisesti kansainvälisessä yhteistyössä toteutettujen hankkeiden määrä kasvoi. Mukaan tulivat hypermedia, tietokoneavusteinen systeemityö, käyttöliittymät ja tiimityö. Vuonna 1998 TOL käynnisti suuntautumisvaihtoehdon, joka koulutti digitaalisen median ammattilaisia sekä ohjelmistoliiketoiminnan suuntautumisvaihtoehdon vastaamaan ohjelmistoalan liiketoimintaan liittyviä erityiskysymyksiä hallitsevien ammattilaisten kouluttamiseksi. 1990-luvulla vuosittaiset sisäänotot yli kolminkertaistuivat.

Vuonna 2000 otettiin tietojenkäsittelyalan eri aspekteihin suuntautunutta laitosta kuvaavampi tietojenkäsittelytieteiden laitos-nimi, vaikka vanhasta nimestä johdettu lyhenne TOL päätettiin säilyttää. Sisäänottojen kasvu yhä jatkui, jolloin toimintaa laajennettiin Kajaaniin. Kasvanut laitos tarvitsi myös enemmän tilaa toiminnalleen ja Oulun yliopiston suurimpien yksiköiden joukkoon kavunnut laitos muutti Tietotalo 2:n hulppeisiin tiloihin. Viimeisimpänä lisäyksenä TOL:n koulutustarjontaan tuli vuonna 2002 mobiilipalvelujen suuntautumisvaihtoehto. Tällä aikakaudella TOL:lla oli jo huippuryhmiä uusilla tutkimusalueilla.

3. Kuinka ainejärjestö Blanko näkyy TOL:n historiassa?

Alkuvaiheessa laitoksen näkyvyys lisääntyi, kun ensimmäistä kertaa järjestettiin Blanko-tietojenkäsittelypäivät 10.10.1973. Blankopäivien sisältöä ja merkitystä esiteltiin seuraavasti: ”päivän tarkoituksena on pyrkiä lisäämään yhteistyötä alan oppilaitosten ja atk:n hyväksikäyttäjien välillä Pohjois-Suomessa toimimalla informaation ja erilaisten tarpeiden välittäjänä molemmille osapuolille”. Blanko-päivien esitelmät suunnattiin yrityksille. Blanko-päivät vakiintuivat laitoksen keskeiseksi tiedotuskanavaksi.

Toinen seikka on muutos keväältä 1991, jolloin laitosneuvosto päätti, että Blanko järjestäisi jatkossa kerran lukukaudessa opetusta koskevan kyselyn, jonka pohjalta

käytäisiin keskustelutilaisuus opetuksen kehittämiseksi. Tiedekunnan suunnalta tulleen ehdotuksen myötä opiskelijajärjestön merkitystä päätettiin lisätä edelleen ja marraskuussa 1991 laitosneuvosto päätti, että jatkossa Blankon edustajat otettaisiin mukaan myös suunnittelemaan laitoksen opetusohjelmaa. Eli, kyllä Blanko näkyy.

4. Kuinka nopeasti TOL laitoksena on pystynyt reagoimaan alansa uusiin tuuliin? Kuinka esimerkiksi 2000-luvun vaihteen it-kupla näkyi laitoksella?

Suhteellisen nopeasti on reagoitu isoissakin asioissa ajatellaanpa sitten 1970-luvun infologista paradigmaa, 1980-luvun ohjelmistoalan kehittämistä Suomessa, 1990-luvun uusia aluevaltauksia kuten hypermediaa, tietokoneavusteista systeemityötä, käyttöliittymiä, tiimityötä, digitaalista mediaa ja ohjelmistoliiketoimintaa sekä 2000-luvulla mobiilipalveluja, pelitukimusta ja vaikuttavaa teknologiaa. Huomiota kiinnittäisin siihen kuinka TOL on vuosien varrella reagoinut myönteisesti yhteiskunnan yleisiin kehittämistarpeisiin esimerkiksi opettaja-, täydennys- ja työvoimakoulutuksessa. Siitä harvemmin muistetaan antaa jälkeenpäin kiitosta. Alueellista vastuuta on kannettu aikoina, joina sitä on ihan suoraan yliopistolta edellytetty. Myös elinkeinoelämän tarpeita ja IT-sektorin yritysten perustamista ja toimintaa on riennetty tukemaan. Tietenkin TOL on näistä kaikista hyötynyt, mutta eivät ne ole uhrauksitta esiin putkahtaneet.

IT-kuplasta voi todeta, että se ei ollut kupla IT:ssä vaan IT-liiketoiminnan pörssikupla. Se on niin ison tason asia, että taloudellisiin vaihteluihin sopeutuminen näkyi TOL:llakin ihan konkreettisesti. Esimerkiksi, opiskelijoita välillä huolestutti se, kuinka TOL:n tarjoaman opetuksen määrälle ja tasolle kävisi. Tietotalo 2 parempine tiloineen jäi myös kirpaisevasti vain välivaiheeksi laitoksen historiassa. Varsinaisesti tietojenkäsittelytieteiden laitoksessa oman talouskriisin nähtiin aiheutuneen erillisrahoitukseen pohjautuneen kasvun aiheuttaman pitkän aikavälin menojen noususta sekä sen ja yliopistollisen tutkintotavoitemalliin perustuvan rahoitusjärjestelmän epätahtisuudesta, jolloin tulokseen perustuvan rahoituksen ei ollut mahdollista korjata tällaista vajetta. Näiden mielenkiintoisten kokonaisuuksien tarkastelu on kuitenkin ensisijassa tulevien historiantutkimusten harteilla.

Blankon historia pähkinänkuoressa 2008 - 2012

2008

Vuonna 2008 blankolaiset reissasivat ahkerasti eri puolilla suomea. Syysexcursio suuntasi övertorniolle tutustumaan paikallisiin tapoihin ja kevätexcursio matkasi Helsingin kautta Tallinnaan.

Samana vuonna Blanko myös juhlisti 35-vuotista taivaltaan. Bakkanaalit järjestettiin Radison SAS:ssa, ja juhlissa oli paikalla yli sata osallistujaa. Huhun mukaan vanhemmat tieteenharjoittajat muistelevat näitä kekkereitä kaiholla ja aikovat tulla verestämään muistoja myös 40-vuotisjuhliin.

Kiltahuoneen discovalojen uusinta innoitti Blankon järjestämään 70s-henkiset Disco inferno -bileet, ja kiltahuone raikasikin takavuosien discohittien tahdissa. Kuvien perusteella bileet olivatkin railakkaat ja niissä esiteltiin disco-aikakauden parasta muotia sekä musiikkia.

2009

Vuosi 2009 toi Blankon toimintaan sekä uutta ja jotkin vanhat perinteet jäivät unholaan. Jyrkkäkoski-tapahtuma järjestettiin viimeistä kertaa ja Fragment-verkkopelitapahtuma järjestettiin ensimmäistä kertaa.

Hallituksen vaihto sujui railakkaissa meiningeissä. Kaikkien harmiksi kuitenkin puheenjohtajan tuoppi lähti karkuteille eikä ole vieläkään reissuiltaan palannut. Blankon kiltahuoneelle myös perustettiin pienimuotoinen kirjasto, johon hankittiin kurssikirjoja ja muuta hyödyllistä luettavaa kiltalaisille.

Vuoteen mahtui myös yhdet teemabileet, jotka juhlittiin länkkäriteemalla. Syksyllä myös päivänvalon näki Fragment-verkkopelitapahtuma, jota järjestetään vielä nykyisinkin.

2010

Blankon vuosi oli kiireinen ja tapahtumia riitti suuresti. Vuosi piti sisällään niin Crash

---

Aleksi "Zeussi" Pöyhtäri

Test Partya kuin LAN-tapahtumia ja erilaisia liikuntapahtumiakin. Kevätexcursio suuntasi perinteiseen tapaan Helsingin kautta Tallinnaan, josta janoiset blankolaiset toivat mukanaan ilolientä wapun rientoja varten.
Vuoteen mahtui muunmuassa ensimmäinen Mashed-mestaruusturnaus, jossa pystin pokkasi Hannu Oksman. Myös laitoksellamme keksitty vallan mainio viestintäohjelma IRC sai huomiota syksyllä järjestetyn IRC-seminaarin muodossa.

2011

Vuosien biletyksen jälkeen blankolaiset päättivät myös ottaa alumnit mukaan. Vuoden aikana järjesttiin kaksi alumnitapahtumaa tietojenkäsittelytieteiden laitoksen ja POTKY ry:n kanssa. Molemmat tapahtumat toivat uusia ja vanhoja blankolaisia yhteen muistelemaan menneitä rennossa ilmapiirissä.

Vuoden toinen teema oli selkeästi kulttuuri. Musiikki, teatteri ja erilaiset kilpailut ovat tunnetusti lähellä blankolaisen sydäntä. Näinpä blankolaiset vierailivatkin pariin otteeseen teatterissa ja järjestivät Blankstock-bänditapahtuman. Myös kiltahuoneella tuijotettiin kankaalta useampaan otteeseen elokuvia hyvässä seurassa.

2012

Vuosi 2012 oli täynnä toimintaa ja vuosi keskittyikin bileisiin ja opiskeluun kuin yleensä. Excursiot suuntautuivat tänä vuonna Tallinnaan ja Helsinkiin ATK-YTP:lle. Peli-iltoja järjestettiin Blankon kiltahuoneella runsaasti. LAN-tapahtumia järjestettiin tänä vuonna kaksi kertaa, ja kummatkin olivat menestys. Yhteistyötä tehtiin niin teekkareiden kuin humanistienkin kanssa muunmuassa sitsien ja LANien järjestämisessä.

Tiukan sitsaamisen ja verkkopelaamisen yhteydessä muistettiin myös käydä ulkona. Blankolaisia nähtiin reippaasti kyykkäkentillä sekä muissa ulkoilutapahtumissa edustamassa sekä kiltaa ja osoittamassa, että myös nörtit osaavat urheilla.

Lisää Blankon historiasta voi lukea osoitteesta http://vuosijuhlat.blanko.fi/historia/

Vuosijuhlat 2008 kuvina

Lisää vuosijuhlien ja Blankon kuvia www.galleria.blanko.fi

Tommi "patukki" Sikanen

TTL

Tietotekniikan liitto ry